

จรรยาบรรณในการทดสอบ

วิภาวดี พลเลิศ

ในหนังสือ ตามรอยพระยุคลบาท ฉลองสิริราชสมบัติ ครบ 60 ปี ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณคุณค่าของข้าราชการไทยไว้เป็นคำกลอนว่า

จรรยาบรรณ

คือ ... ความดี ความงาม ความหมั่นจด

คือ ... คำหายาด เกียรติยศ อันสะอ้าน

คือ ... ค่านิยม อุดมคติ ปณิธาน

คือ ... หลักการ สำหรับ กำกับใจ

คือ ... กฎ กติกา แห่งอาชีพ

คือ ... แสง ดวงประทีป สว่างไสว

คือ ... วิถี นิติธรรม เรื่องราวไร

ประพุดิเกิด ประพุดิใน จรรยาบรรณ

จรรยาบรรณ หมายถึงหลักความประพฤติปฏิบัติอันเหมาะสมที่แสดงถึงคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงปฏิบัติในการประกอบวิชาชีพที่บุคคลในแต่ละวิชาชีพได้ประมวลขึ้นเป็นหลัก เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องยึดถือปฏิบัติโดยมุ่งเน้นถึงจริยธรรม ปลูกฝังและเสริมสร้างให้ผู้ปฏิบัติมีจิตสำนึกบังเกิดขึ้นในตนเอง เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง และมุ่งหวังให้ผู้ปฏิบัติได้ยึดถือเพื่อรักษาชื่อเสียงและส่งเสริมเกียรติคุณและวิชาชีพของตน จรรยาบรรณสัมพันธ์กับพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งเป็นปุถุชน มีความโลภ โกรธ หลง จรรยาบรรณเป็นตัวกำหนดว่าเราคือใคร และสะท้อนถึงชื่อเสียงขององค์กรที่เราสังกัดอยู่ ถ้าในองค์กรมีผู้ที่ไม่คำนึงถึงจรรยาบรรณ อาจทำให้ภาพพจน์ขององค์กรเกิดความเสียหายได้

ในยุคโลกาภิวัตน์นี้ การค้าขายสินค้าในประเทศหรือระหว่างประเทศสามารถกระทำได้สะดวก แต่สิ่งสำคัญที่ใช้เป็นข้อมูลในการค้าขายก็คือคุณภาพของสินค้าว่าเป็นไปตามที่กำหนดหรือได้มาตรฐานหรือไม่ ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเหล่านี้จำเป็นต้องมีการตรวจสอบหรือทดสอบสินค้านั้นๆ โดยมักจะกระทำในห้องปฏิบัติการต่างๆ

ปัจจัยที่มีผลต่อความถูกต้องและน่าเชื่อถือของผลการทดสอบมีหลายปัจจัย เช่น การเลือกใช้วิธีการทดสอบ เครื่องมือ การประกันคุณภาพและความสามารถของบุคลากร เป็นต้น นอกจากนี้ปัจจัยต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านเทคนิค ยังมีปัจจัยทางสังคมที่ต้องคำนึงถึงอีกคือ “จรรยาบรรณในการทดสอบ” ถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ต้องคำนึงถึง ผู้ที่มีจรรยาบรรณในการทดสอบจะต้องมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีความรู้ความสามารถในการทดสอบ และมีอิสระ ทำให้เป็นที่ได้รับความไว้วางใจทั้งจากหัวหน้า ผู้ร่วมงาน และลูกค้า เพราะเป็นผู้ที่ทำการทดสอบด้วยความซื่อสัตย์ จริงใจ ซึ่งส่งผลให้เกิดความภูมิใจในการกระทำของตน

โดยปกติแล้วหัวหน้าห้องปฏิบัติการจำเป็นต้องมั่นใจว่า ไม่นักวิทยาศาสตร์คนใดรายงานผลการทดสอบที่เป็นเท็จ เพื่อให้ผลการทดสอบผ่าน ไม่ได้มีการปลอมแปลงหรือปรับแต่งผลการทดสอบเนื่องจากไม่มีเวลาพอที่จะทดสอบหรืออยู่ภายใต้ความกดดันต่างๆ เช่น ความกดดันจากลูกค้า จากองค์กรเองหรือจากการป้องกันตนเองไม่ให้ถูกตำหนิหรือถูกประเมินว่าไม่มีความสามารถ ดังนั้นจรรยาบรรณในการทดสอบจึงเกี่ยวข้องกับทั้งผู้ทำการทดสอบรวมถึงองค์กรของบุคคลผู้นั้นด้วย ซึ่งกรณีขององค์กรจะรวมไปถึงผู้บริหารองค์กรด้วย ห้องปฏิบัติการบางแห่งอาจมีการรักษาผลประโยชน์ของตนเพื่อจะได้ส่งผลการทดสอบให้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด จึงมีการไม่ปฏิบัติตามวิธีการทดสอบอย่างไรก็ตามเพื่อรักษาชื่อเสียงขององค์กรและคงไว้ซึ่งจรรยาบรรณในการทดสอบ ห้องปฏิบัติการต้องมีมาตรการที่จะต้องทำให้มั่นใจว่ามาตรฐานจรรยาบรรณเป็นสิ่งสำคัญและคงอยู่เสมอ อาจมีการวิเคราะห์เกี่ยวกับรูปแบบต่างๆ ที่พฤติกรรมไร้จรรยาบรรณอาจเกิดขึ้น มีนโยบายในการจัดการและสื่อสารให้พนักงานภายใน

องค์กรเข้าใจอย่างชัดเจน ทั้งนี้ต้องรวมถึงการห้ามมิให้นักวิทยาศาสตร์รับอามิสสินจ้างใดๆ

ในระดับสากลก็ให้ความสำคัญต่อเรื่องจรรยาบรรณของการทดสอบเช่นกัน เช่น ในมาตรฐาน ISO / IEC 17025 ซึ่งเป็นข้อกำหนดทั่วไปว่าด้วยความสามารถของห้องปฏิบัติการทดสอบและห้องปฏิบัติการสอบเทียบ ข้อ 4.1.5 (b) และ (d) กล่าวว่าต้องมีนโยบายและขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อหลีกเลี่ยงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดๆ ที่จะลดความเชื่อถือ ความสามารถ ความเป็นกลาง การตัดสินใจ หรือการดำเนินการด้วยความซื่อตรงต่อวิชาชีพ มีการจัดการเพื่อให้มั่นใจว่าผู้บริหารและบุคลากรเป็นอิสระจากความกดดันทางการค้า การเงิน และความกดดันอื่นใดทั้งจากภายนอกและภายใน และอิทธิพลต่างๆ ที่อาจมีผลต่อคุณภาพของงาน ซึ่งห้องปฏิบัติการจะต้องมีมาตรการและวิธีการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องตามข้อกำหนดนี้ จึงจะได้รับการรับรองความสามารถและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

ศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ ยุทธวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ให้แนวทางในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนี้

1. การดำเนินการที่จะไม่ขัดผลประโยชน์ หรือ conflict of interest หรือ การเอื้อประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง
2. ไม่อิงการเมืองมากเกินไป ควรให้การสนับสนุนช่วยเหลือเท่าที่จำเป็น
3. ให้ข้อมูลทั้งที่เป็นประโยชน์และมีความเสี่ยงตามความเหมาะสม ให้ข้อมูลทั้งที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษ
4. ไม่โฆษณาชวนเชื่อเกินจริงจนทำให้ผู้บริโภคเกิดความเข้าใจผิด

ดังนั้นนักวิทยาศาสตร์ทุกคน รวมถึงผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลการทดสอบ จำเป็นต้องมีจรรยาบรรณในการทดสอบ เพราะถ้าผลการทดสอบไม่ถูกต้องจะทำให้เกิดผลเสียต่อคุณภาพของสินค้าที่จำหน่ายในประเทศและเพื่อการส่งออก ทำให้เสียชื่อเสียงไม่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล นอกจากนี้ควรถ่ายทอดจรรยาบรรณของการทดสอบที่ดีเหล่านี้สู่บุคลากรรุ่นต่อไป จนเป็นวัฒนธรรมขององค์กร เพื่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียงความน่าเชื่อถือและเกียรติคุณขององค์กรอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

International Organization for Standardization./ International Electrotechnical Commission. General requirements for the competence of testing and calibration laboratories. ISO/IEC 17025. 2005.

Young, Peter. Ethics in testing. *NATA News*, April, 2003, vol.107, no.2.

จรรยาบรรณคุณค่าของข้าราชการไทย. [ออนไลน์] [อ้างถึง 3 กรกฎาคม 2549] เข้าถึงได้จากอินเทอร์เน็ต : <http://gotoknow.org/blog/sabye/3681..>

ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี,สำนักงาน. **หลักธรรมาภิบาลในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี**. โดย ยงยุทธ ยุทธวงศ์. บันทึกข้อความ สป.วท. ที่ วท 0203.2/ว 5007276. ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2550.